

УДК 65.012.8: 338.246

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ ЗМІНОЮ ЇХ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

Іщенко М. І., к. е. н., член правління, директор Гірничодобувного дивізіону ТОВ «Метінвест Холдинг»

Нусінов В. Я., д. е. н., професор, ДВНЗ «Криворізький національний університет»

Методологія дослідження. Результати одержані за рахунок застосування діалектичного методу, методу системного аналізу та синтезу – при вивченні й узагальненні існуючих концепцій оцінки економічних результатів діяльності підприємств, пов'язаних із зміною їх фінансового стану; узагальнення – при встановленні переваг та недоліків існуючих підходів до оцінки фінансового стану підприємств; методу спостереження – при визначенні особливостей функціонування гірничо-збагачувальних комбінатів України, гіпотетико-дедуктивного методу – при визначенні шляхів вдосконалення сучасних підходів до оцінки фінансового стану підприємств.

Результати. В статті проведено критичний аналіз сучасних підходів до оцінки фінансового стану підприємств. Обґрунтовано, що велика кількість показників ускладнює формування загального висновку про фінансовий стан підприємства та потребує розробки інтегрального показника. Враховано, що галузевою особливістю гірничо-збагачувальних комбінатів є наявність запасів руди, на вартість яких доцільно збільшити запас власного капіталу підприємства під час аналізу його фінансового стану. Встановлено, що сучасні підходи до оцінки додаткового прибутку від наявності запасів руди не враховують темпи скорочення таких запасів. Оскільки запаси руди щорічно зменшуються різними темпами на різних підприємствах, то методичні підходи до оцінки вартості запасів руди потребують вдосконалення.

Новизна. Доведено, що при оцінці фінансового стану підприємств-учасників холдингів необхідно скоригувати величину їх зобов'язань та дебіторської заборгованості на суми заборгованостей перед афілійованими особами, оскільки такі зобов'язання не є поточними для оцінюваних підприємств та можуть враховуватись як довгострокові при розрахунку показників ліквідності та фінансової стійкості.

Практична значущість. Запропоновані підходи можуть використовуватися інвесторами, менеджментом та іншими групами зацікавлених осіб у процесі оцінки результатів діяльності підприємств, пов'язаних зі зміною їх фінансового стану. Розроблений підхід дозволяє врахувати особливості функціонування ГЗК, які є учасниками холдингів.

Ключові слова: фінансовий стан, ліквідність, економічні результати діяльності, холдинг, запас власного капіталу, пов'язані особи.

Література

1. Вітлінський В., Великованенко Г. Поглиблений кількісний аналіз кредитоспроможності позичальника як засіб зниження кредитного ризику // Банківська справа. – 1999. – №6. – С.45–49
Vitlinskiy V., Velykoivanenko H. *Pohlyblyenyi kilykysniy analiz kredytopromozhnosti pozychalnyka yak zasib znyzhennia kredytnoho ryzyku* [An in-depth quantitative analysis of the creditworthiness of the borrower as a means of reducing the credit risk] // Bankivska sprava. – 1999. – №6. – P.45–49.
2. Заюкова М. С. Теорія фінансової стійкості підприємства / М. С. Заюкова та ін. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2004. – 156 с.
Zayukova M. S. *Teoriya finansovoyi stiykosti pidpriemstva* [Theory of financial stability of enterprise] / M. S. Zaiukova ta in. – Vinnytsia : UNIVERSUM-Vinnytsia, 2004. – 156 p.
3. Кизим М. О. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства / М. О. Кизим та ін. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2003. – 141 с.
Kuzym M. O. *Otsinka i diahnostryka finansovoyi stiykosti pidpriemstva* [Assessment and diagnosis of the company's financial stability] / M. O. Kuzym ta in. – Kh. : VD «INZhEK», 2003. – 141 p.
4. Коваленко В. В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи : монографія / В. В. Коваленко, О. В. Крухмаль. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – 196 с.
Kovalenko V. V. *Antykryzove upravlinnia v zabezpechenni finansovoyi stiykosti bankivskoyi systemy* : monohrafiya [Crisis management in ensuring financial stability of the banking system : monograph] / V. V. Kovalenko, O. V. Krukhal. – Sumy : UABS NBU, 2007. – 196 p.
5. Колісник М. К. Антикризове управління виробничо-господарськими структурами у машинобудуванні: монографія / М. К. Колісник. – Л. : Видавництво Нац. ун-ту «Львів. Політехніка», 2009. – 206 с.
Kolisyuk M. K. *Antykryzove upravlinnia vyrobnycho-hospodarskymy strukturamy u mashynobuduvanni: monohrafiya* [Anti-crisis management of industrial and economic structures in engineering: monograph] / M. K. Kolisnyk. – L. : Vydavnytstvo Nats. un-tu «Lviv. Politekhnik», 2009. – 206 p.
6. Кузнецова Е. В. Финансовое управление компанией. – М. : Фонд Правовая культура, 1995. – 384 с.
Kuznetsova E. V. *Fynansovoye upravleniye kompaniyey* [Financial management of the company] – M. : Fond Pravovaya kultura, 1995. – 384 p.
7. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій / Л. О. Лігоненко. – К. : КНТЕУ, 2001. – 580 с.
Lihonenko L. O. *Antykryzove upravlinnia pidpriemstvom: teoretyko-metodolohichni zasady ta praktychniy instrumentariy* [Anticrisis management of enterprise: theoretical and methodological foundations and practical tools] / L. O. Lihonenko. – K. : KNTEU, 2001. – 580 p.

8. Мартюшева Л. С. Теоретико-методичне забезпечення управління фінансовою діяльністю підприємств : монографія / Л. С. Мартюшева та ін. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 265 с.
Martiushcheva L. S. *Teoretyko-metodychne zabezpechennia upravlinnia finansovoiu diyalnistiu pidpriemstv* : monohrafiya [Theoretical-methodological provision of the financial management of the enterprises : monograph] / L. S. Martiushcheva ta in. – Kh. : KhNEU, 2009. – 265 p.
9. Нусінов В. Я. Діагностика кризи в системі антикризового управління підприємствами: монографія / [В. Я. Нусінов, О. В. Нусінова, Ю. О. Куракіна та ін.] – Кривий Ріг : ФОР Чернявський Д. О., 2011. – 408 с.
Nusinov V. Ya. *Diahnastyka kryzy v systemi antykrizovoho upravlinnia pidpriemstvamy*: monohrafiya [Diagnostics of crisis in the system of crisis management of enterprises: monograph] / V. Ya. Nusinov, O. V. Nusinova, Yu. O. Kurakina and ot. – Kryviy Rih : FOP Cherniavskiy D. O., 2011. – 408 p.
10. Нусінов В. Я., Буркова Л. А. Методичні аспекти діагностики кризового стану на підприємствах // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. Житомир: ЖДТУ, 2011. – №2 (56). – Ч. 2. – С. 82–85.
Nusinov V. Ya., Burkova L. A. *Metodychni aspekty diahnostyky kryzovoho stanu na pidpriemstvakh* [Methodological aspects of the diagnosis of a crisis condition of the enterprises] // Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu / Ekonomichni nauky. Zhytomyr : ZhDTU, 2011. – №2 (56). – Ch. 2. – P. 82–85.
11. Нусінова О. В. Основи оцінки економічної безпеки підприємств: теоретичні та практичні аспекти : монографія / О. В. Нусінова – К. : ТОВ «ПанТот», 2012. – 412 с.
Nusinova O. V. *Osnovy otsinky ekonomichnoyi bezpeky pidpriemstv: teoretychni ta praktychni aspekty* : monohrafiia [Bases of estimation of economic safety of the enterprises: theoretical and practical aspects: monograph] / O. V. Nusinova – K. : TOV «PanTot», 2012. – 412 p.
12. Тридід О. М. Оцінювання фінансової стійкості підприємства: монографія / О. М. Тридід, К. В. Орехова. – К. : УБС НБУ, 2010. – 144 с.
Trydid O. M. *Otsiniuvannia finansovoyi stiykosti pidpriemstva*: monohrafiia [Assessment of the financial stability of the enterprise: monograph] / O. M. Trydid, K. V. Oriekhova. – K. : UBS NBU, 2010. – 144 p.
13. Турило А. М., Нусінова Я. В. Методи оцінки зміни вартості підприємства як результату його діяльності // Вісник Криворізького технічного університету: Зб. наук. праць. – Вип. 19. – Кривий Ріг, КТУ. – 2007. – С. 249–253.
Turylo A. M., Nusinova Ya. V. *Metody otsinky zminy vartosti pidpriemstva yak rezultatu yoho diyalnosti* [Methods for estimating change in value of the company as a result of its activities] // Visnyk Kryvorizkoho tekhnichnoho universytetu: Zb. nauk. prats. – Vyp. 19. – Kryviy Rih, KТУ. – 2007. – P. 249–253.